

För barn, unga och vuxna
med utvecklingsstörning

D nr 2015-017

YTTRANDE

Stockholm 2015-09-28

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Handläggare Anna Gabrielsson

Synpunkter på departementspromemoria om förslag om utbildningsgaranti i gymnasieskolan

Riksförbundet FUB, För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, är en intresseorganisation som arbetar för att människor med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv med full delaktighet i samhällslivet och rätt till samma levnadsvillkor som gäller för andra. Riksförbundet FUB har ca 26 500 medlemmar.

Allmänna synpunkter

Riksförbundet FUB är positiva till det förslag som departementets arbetsgrupp redovisar. Förslaget att elever som går i en fristående gymnasie- och gymnasiesärskolor ska ha en rätt att fullfölja sin utbildning harmoniserar väl med den reglering som idag återfinns i Skollagens (2010:800) 16:37 första stycket.

Vi vill emellertid kommentera ett par punkter i förslaget.

Trots att det står i avsnittet om gymnasiesärskolan att för de elever som påbörjat nationella program efter den 1 juli 2013 *gäller i princip motsvarande regler* om rätten att fullfölja utbildningen som för elever som har påbörjat utbildning på nationella program i gymnasieskolan. Det finns idag möjlighet för elever på gymnasieskolans nationella program att ta ledigt för studier utomlands och när de återvänder kan de läsa in det gymnasieår som de varit frånvarande (Skollagen 16:40). Vi vill att motsvarande rätt ska gälla elever i gymnasiesärskolan.

I förslaget menar arbetsgruppen att det är rimligt att om kommunens ansvar för utbildningsgarantin skulle komma att innebära synnerliga ekonomiska eller organisatoriska svårigheter så är det tillfyllest att kommunen ser till att eleven får slutföra en utbildning som så långt som möjligt motsvarar den utbildning som eleven påbörjat eller erbjudits. Det är viktigt att elevperspektivet förblir grundläggande även i den föreslagna möjligheten till undantag. Risker för att eleven erbjuds det som kommunen har tillgängligt, istället för en

motsvarande utbildning, måste beaktas och därmed bör kravet på tillämpningen av den sk ventilen ställas högt.

Riksförbundet FUB anser det vara en självklarhet att dem förstärkta utbildningsgarantin även ska gälla elever i fristående gymnasiesärskolor.

Gymnasiesärskolan (sid 19)

Riksförbundet FUB känner väl till Skollagen 16:40 och den möjlighet som finns för elever i gymnasieskolan att fullfölja sin studier efter ett studieuppehåll pga av utlandsstudier. Vår organisation vill i detta sammanhang uppmärksamma att denna möjlighet inte omfattar elever på gymnasiesärskolan. Trots att det står i avsnittet om gymnasiesärskolan att för de elever som påbörjat nationella program efter den 1 juli 2013 *gäller i princip motsvarande regler* om rätten att fullfölja utbildningen som för elever som har påbörjat utbildning på nationella program i gymnasieskolan.

Elever i gymnasiesärskolan får inte läsa in den tid som i samband med längre frånvaro, oftast pga av sjukdom, går förlorad. För elever i gymnasiesärskolan är det inte ovanligt att eleverna har längre sjukdomsperioder, exempelvis vid mer omfattande operationer, som medför att de inte har möjlighet att klara av att delta i undervisningen. Idag innebär det att den elev som är borta från skolan en längre tid inte har lagstadgad rätt att kompenseras för den tiden. Det finns idag möjlighet för elever på gymnasieskolans nationella program att ta ledigt för studier utomlands och när de återvänder kan de läsa in det gymnasieår som de varit frånvarande (Skollagen 16:40). Vi vill att motsvarande rätt ska gälla elever i gymnasiesärskolan. Är eleven frånvarande en termin eller mer pga av sjukdom eller studier i annat land ska eleven ha rätt att läsa in den undervisningstiden. Idag kan huvudmannen bevilja ytterligare tid i skolan men det är upp till den enskilda huvudmannen,

Riksförbundet FUB vill att rätten till fyra års faktisk utbildning på nationellt program på gymnasiesärskolan ska lagstadgas. Rätten för en elev på gymnasiesärskolan måste vara densamma som för en elev i gymnasieskolan.

En ventil för särskilda undantagsfall (sid 25)

I förslaget menar arbetsgruppen att det är rimligt att om regeln skulle komma att innebära synnerliga ekonomiska eller organisatoriska svårigheter så är det tillfyllest att kommunen ser till att eleven får slutföra en utbildning som så långt som möjligt motsvarar den utbildning som eleven påbörjat eller erbjudits. Det är viktigt att elevperspektivet förblir grundläggande även i den föreslagna möjligheten till undantag. Risker finns att eleven erbjuds att fullfölja den utbildning som kommunen finner lämpligast utifrån sitt perspektiv, vilket inte behöver vara en motsättning till vad eleven önskar. Emellertid bör det tas i beaktande att det kan ligga i kommunens intresse att eleven går in på ett befintligt program som skulle kunna åsidosätta eleven önskningar och behov.

Det är viktigt att samråd sker med eleven, och att dennes inställning klarläggs så långt det är möjligt. Risker för att eleven erbjuds det som kommunen har tillgängligt, istället för en motsvarande utbildning, måste beaktas och därmed bör kravet på tillämpningen av den sk ventilen ställas högt. Undantagsregeln bör, som även förslaget ger, tolkas mycket restriktivt och endast vara förbehållet situationer då uppfyllandet av garantin skulle medföra mycket

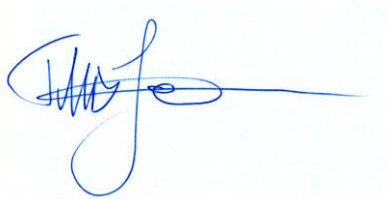
omfattande konsekvenser. Det är angeläget att detta blir verklighet och inte ett frekvent utnyttjat lagrum för att förenkla för kommunens hantering av den föreslagna utbildningsgarantin.

Gymnasiesärskolan (sid 27)

Riksförbundet FUB anser det vara en självklarhet att den förstärkta utbildningsgarantin även ska gälla elever i fristående gymnasiesärskolor. I Skollagens 18:2 första stycket stipuleras elevernas rätt till en utbildning anpassad efter deras behov och som ska ge en god grund för ett fortsatt aktivt liv. Det ställer stora krav, men självklara krav, på utbildnings huvudman. Det är därför mycket positivt att arbetsgruppen understryker vikten av att kommunen har ett tydligt elevperspektiv vid uppfyllande av garantin.

Dag som ovan

För Riksförbundet FUB

Thomas Jansson

Förbundsordförande

